

Akşehir Tarihi

Tarih boyunca hep önemli bir yerleşim, ticaret, kültür merkezi olan Akşehir'e ait ilk arkeolojik bulgular **Neolitik Dönem**'e kadar uzanıyor. Etiler zamanında Akşehir'in adı Thymbriion' dur. Zamanla Friky egemenliğine daha sonra Anadolu' da egemenlik kuran Lidyalılar'ın yönetiminde kalan Akşehir'in önemi daha da arttı. "Krallar Yolu" Akşehir'den geçmekteydi. **Akşehir Helenistik dönemde Phrygia tiranı Philomelos tarafından kuruldu.** İlk yerleşim alanı bugünkü kentin kuzey-batısında, sultan dağının kuzey yamaçlarındaydı. Kent roma döneminde **Philomelium** (Bal Sevenler) adını aldı.

Müslüman Araplar kente **Belde-i Beyza** (Beyaz Şehir) adını verdiler. Malazgirt Savaşı' nın ardından başlayan Anadolu' nun türkleşmesi sonucunda Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından alınan kentin bundan sonra adı ve kaderi değişir. Nehçet-ül menazil'de buraya gelen hükümdarlardan birinin çiçek açmış ağaçlardan esinlenerek "**Akşehir**" dediği rivayet edilmektedir. Akşehir'in günümüzde sahip olduğu eserlerin pek çoğu Selçuklular zamanında yapılmıştır. Bu dönemde kent zenginleşir ve gelişir. Horasan illerinden **Seyyid Mahmud Hayrani, Nimetullah Nahçevani** gibi din bilginleri Akşehir'e göç ederek bu toprakların manevi dokusunun değişmesine katkıda bulunurlar.

Selçuklu devleti'nin çökmesiyle önce **Eşrefoğulları**, sonra da yüz yıl **Hamitoğulları** yönetir. Kenti beyliklerden günümüze sadece **Marif** köyündeki **Şeyh Hasan Türbesi** ile mezar taşları ulaşır. Akşehir 1381 yılında **Murat Hüdavendigâr'a** satılır. **Yıldırım Beyazıt** 1402 yılında Timur'a yenilince, **Ferruhsah Mescidi**'nin cenazelik bölümüne hapsedilir ve burada intihar eder. Timur'un zulmünden bunalan halk, **Nasreddin Hoca'yı** diriltirek doymak bilmeyen fillerden kurtulmanın çaresini arar. Fetret döneminde kısa bir süre **Karamanoğulları** eline geçen Akşehir, **Fatih Sultan Mehmet** döneminde 1467 yılında fethedilir ve cumhuriyete kadar sürecek olan kesintisiz **Osmanlı Hâkimiyeti** başlar. 15. Yüzyılın sonlarına doğru çeşitli etnik ve dinsel kökenden gelen kavimlerin barış ve kardeşlik içerisinde bir arada yaşadığı günler başlar.

Sevr Antlaşması ile, Akşehir **İtalyanlar** tarafından işgal edilir. İtalyanlar hıristiyan mahallelerindeki evlere yerleşirler. Ancak işgal günleri uzun sürmez. **Çınaraltı Mescidi** avlusundaki çınarın üstünde yuvalanan leyleğe ateş eden İtalyanların silah seslerini duyan halk sokağa fırlar. Bunu bir ayaklanma sanan işgal kuvvetleri toparlandıkları gibi şehri terk ederler. Ancak Anadolu'nun topyekûn kurtuluşu bu kadar kolay olmayacaktır.

Mustafa Kemal kumandasındaki ordu, **Kurtuluş Savaşı'nı**, halkla birlikte büyük sıkıntılar içinde sürdürecektir. **Sakarya Meydan Muhabereresi'**nden sonra 18 Kasım 1921'de **Garp Cephesi Karargâhı Akşehir'e nakledilir**. 24 ağustos 1922'ye kadar sürecek olan dokuz ay on günlük sürede taarruz hazırlıkları **Akşehir'den** yönetilir, planlar burada yapılır. Akşehir ve köylerine birlikler yerleştirilir. Kumandan İsmet (İnönü) Paşa TBMM' den ve Başkomutan Mustafa Kemal Paşa' dan aldığı emirlerle "Büyük Taarruz" un hazırlıklarını 9 ay boyunca Akşehir' de yapar. **Akşehir, bir anlamda sinesinde Büyük Taarruz'u doğuma hazırlar**.Garp cephesi komutanı **Mirlavi İsmet Bey** bu sürede sürekli **Akşehir'de** kalır. **Mustafa Kemal Paşa'da** hazırlıkları kontrol etmek için defalarca Karargâha gelir. **1922 yılının 28 Temmuz** günü bir **futbol turnuvası** bahane edilerek bütün ordu komutanları Akşehir'de buluşur ve son hazırlıklar gözden geçirilir.

Nihayet ağustos sonunda taarruza karar verilir. **24 Ağustos 1922** günü sabahı ordu harekete hazırdır. Namaz kılınır, Nasreddin Hoca'nın Türbesi ziyaret edilir. Mustafa Kemal' in askerleri Akşehirlilerin alkış ve dualarıyla cepheye uğurlanır.

Ünlü yazarımız, hemşerimiz Merhum **Tark Buğra, Küçük Ağa** romanında işte o günlerin Akşehir'ini anlatmıştır. 24 Ağustos her yıl **Akşehir Onur Günü** olarak coşkuyla kutlanır. O umut yüklü mücadele günlerinin anısına **Garp Cephesi Karargâh Binası** bugün aynı isimle **Müze** olarak hizmet vermektedir.